

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Antehac ex probatis Auctoribus breviter concinnata

Busenbaum, Hermann

Coloniæ Agrippinæ, 1714

Q. 90. Quandonam dirimat vis & metus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42682

persona catholica & in prolibus; turbationis rei
 domesticæ, & observationis festorum, jejunio-
 rum &c. Si catholica persona sic admonita, con-
 filiò non acquiescat, sed nihilominus in ista pe-
 ricula se velit immittere, si hic & nunc censean-
 tur esse proxima pericula istorum malorum, ne-
 ganda est absolutio, quia non habet propositum
 vitandi omne mortale. 2. Si sponsalia sint inita,
 rescindantur, hæc enim est causa sufficiens, nec
 satis est, quòd acatholicus spondeat libertatem
 religionis, vel conversionem suam, quia fallax
 est, quod amor extorquet, si non præcedat con-
 versio actualis, postea enim dicet, se contra con-
 scientiam agere non posse, & experientia certa
 frequentissimè docet ita fieri. 3. Si contractum
 sit Matrimonium, prudens Confessarius non
 ideo neget absolutionem dolenti de peccato,
 quod commisit sic contrahendo, & conetur im-
 primis cavere alia pericula perversionis in tali
 persona & prolibus; deinde etiam conjugem al-
 terum adducere ad veram fidem. 4. Docent plu-
 res cum *Avers.* q. 18. f. 2. Parochum & testes pec-
 care, si assistant tali Matrimonio, quando illi-
 citè, id est, sine justis causis contrahitur, quia ex
 officio, Parochi & testes tenentur non coopera-
 ri tali illicitæ actioni: alii dicunt esse materialem
 tantum cooperationem, sicuti si assistatur duo-
 bus hæreticis, secundum dicta l. 2. n. 99. aut eti-
 am catholicis in mortali contrahentibus, pos-
 sent enim se convertendo facere tale Matrimo-
 nium licitum.

647. Q. 90. Quando non dirimat vis & metus. R. Ad
 hoc impedimentum reducitur, quidquid impe-
 dit libertatem Matrimonii: est autem duplex
 libertas ad contrahendum, physica & moralis
 Phy-

Phyficam libertatem impedit necessitas agendi vel non agendi. Moralem impedit vis & metus: quandoque etiam dolus sive deceptio, & de his aliqua sunt addenda.

§. 1. Certum est ad valorem contractus matrimonialis requiri libertatem phyficam agendi & non agendi, hinc perpetuo amentes non habentes lucida intervalla, ebrii, dormientes, nequeunt Matrimonium contrahere; si quis tamen deliret partialiter, sive in quibusdam tantum objectis, sed non in materia Matrimonii, valide contrahit, *Vasq. Sanch. Avers. q. 4. f. 1.* E contra, si quis se inebriarit, etiam ex intentione contrahendi, & in ebrietate contrahat, Matrimonium est irritum, quia deest actualis libertas contrahentis. *Nec obstat*, quod valide contrahatur per procuratorem, quamvis principalis tunc dormiat, vel ebrius sit; nam actualis libertas principalis transfusa est in actualem libertatem procuratoris nomine ejus contrahentis, cujus liber consensus tum existit, cum fit Matrimonium, & moraliter est consensus sui principalis, *Avers. supra.*

§. 2. Quid intelligatur per vim & metum, 648. que impediunt libertatem moralem. Item, quod duplex sit metus, dixi l. 3. p. 2. à n. 630. An autem sponsalia ex vi vel metu inita valeant, dixi à n. 104. Circa Matrimonium ipsum, certum est Ecclesiam velle, ut sit à vi & metu liberum, nam *Trid. sess. 24. c. 9. De Ref. Matr. sic statuit: Cum maxime nefarium sit Matrimonii libertatem violare. & eis injurias nasci, à quibus jura expectantur, precipit S. Synodus omnibus cujuscunque gradus, dignitatis & conditionis existunt, sub anathematis pena, quam ipso facto incurrant, ne quovis modo directe vel in*

directe subditos suos, vel quoscunque alios cogant, quominus libere Matrimonia contrahant. Ubi notat Gallem, ex declaratione Greg. XIII. hac poenâ latæ sententiæ ligari solos dominos temporales & Magistratus, attamen privatos homines ita cogentes peccare mortaliter, & ab Ordinariis posse excommunicari. Addit Delb. De imm. eccles. c. 8. dub. 19. f. 9. Reges & Imperatores etiam ideo peccare mortaliter, uti & parentes, si proles cogant, vel impediunt, attamen non incurrere excommunicationem, cum non nominentur. E contra tamen non obstante voluntate Ecclesiæ, ut Matrimonia sint libera, si ex aliquo Matrimonio oritura essent gravissima scandala, potest Episcopus illud prohibere sub poenis quibuscunque, etiam incarcerando alterutrum, uti habet cum aliis Pignat. tom. 4. consult. 11. An autem aliquid possit Magistratus civilis circa Matrimonia ineunda, insinuatum est à n. 17. & 513.

649. §. 3. Probabilius est, quod metus levis non irritet Matrimonium, uti habet communissima cum S. Th. Less. Avers. f. 4. Krim. à n. 398. Kugler n. 664. contra Covarr. Nav. Tann. Gob. quorum sententiam probabilem censet Sanch. l. 4. d. 17. n. 4. Ratio nostra est, quia notabiliter non minuit libertatem, & facile contemni potuit ac debuit.

650. §. 4. Certum est, quod aliquis metus gravis aliquando irritet Matrimonium, saltem Jure positivo, nam ita habet Jus Canonicum Cap. 14. & 15. De sponsal. & tit. De his, quæ vi metus ve, item Jus civile multis locis, sicque ostendit praxis omnium ubique tribunalium, quæ declarant Matrimonia esse ob metum quandoque invalida. An autem etiam Jure naturæ sint invalida, dicetur à n. 669.

§. 5. Metus ab intrinseco proveniens non invalidat, uti nec incussus à causis naturalibus, sed ut invalidet, debet à causa libera & extrinseca procedere, alioquin dicitur conceptus à metuente, & non incussus, *Sperell. decis. 79. n. 40.* Nec invalidat ab extrinseco justè incussus secundùm dicenda n. 653. E contra injustè incussus etiam ab aliquo tertio invalidat, quia æqualiter reddit contractum involuntarium, secundùm dicta l. 3. p. 2. n. 640. docètque cum communi *Avers. q. 4. f. 2.* & probat ex utroque Jure *Sperell. decis. 75. n. 74.* quod verum est, quamvis sit de malo non tantùm contrahenti, sed etiam aliis propinquè conjunctis inferendo: quod aliqui apud *Avers. f. 3.* extendunt ad consanguineos vel affines, etiam usque ad quartum gradum, imò idem dicunt multi cum *Gob. tr. 9. n. 246.* quamvis ètset de malo eventuro alteri, qui arctissimâ amicitia est conjunctus, quæ enim eveniunt ita conjuncto, censentur ipsi evenire, sed probabilius videtur non impedire, nisi sit de malo proximè conjunctis intentato, non enim ita videtur tangere malum alteri amico, vel remotè consanguineo illatum.

§. 6. Si metus sit injustè incussus, sed non ad extorquendum consensum in Matrimonium, non irritat, secundùm dicta l. 3. p. 2. n. 639. tenètque etiam communis cum *Sperell. decis. 79. n. 41.* quia tum respectivè ad Matrimonium, videtur potius esse ab intrinseco, hinc si Titius ex odio intentet tibi mortem, & tu ob hunc metum mortis spondeas ducere ejus filiam, valebit Matrimonium, quia tu sponte eligis Matrimonium, ut redimas hanc vexam, *Avers. f. 4. Sperell. decis. 8. n. 9.* contra alios. Extendit hoc cum

Dd 4 alius

aliis *Sanch.* l. 4. d. 12. n. 25. ad casum, quo Medicus, qui solus posset mederi, nollet tibi mederi, nisi duceres ejus filiam, quia metus mortis oritur ex morbo ipso: Sed in hoc melius contradicit *Avers.* nam metus ille etiam oritur ex denegatione medicinæ, quæ denegatio tendit ad extorquendum Matrimonium: & similis casus esset, si puellæ extremè indigenti negares eleemosynam, nisi te duceret. Similiter ille indirectè cogit, qui renuit debitum solvere, nisi tale Matrimonium ineat, *Barb. Krim.* n. 504. Item secundùm *De Luca*, ad *Trid.* disc. 26. n. 36. præjudicatur libertati necessariæ Matrimonii per ea omnia, quæ inducunt speciem pœnæ ac privationis ejus, quod aliàs de jure competit.

653. §. 7. Dixi l. 3. p. 2. n. 634. metum justè incussum non invalidare contractum, docentque idem de Matrimonio cum communi *Sperell.* decif. 5. & 6. *Kugler* à n. 685. *Busenb.* dans pro exemplo, ut si deprehenso in crimine cum filia, minoris accusationem, nisi illam ducat: Contra quod videtur facere *Cap. Veniens.* De sponsal. & Matr. nam cum pater puellæ simul in uno lecto inveniens, ipsum eam per verba de præsentis desponsare cõgisset, *Alex. III.* mandat, nisi metu coactus, qui posset in virum constantem cadere, eam desponsaverit, adherere facias, ut uxori, ergo si ex metu gravi inivisset, Matrimonium esset irritum, licet metus ille esset justus. R. Metum illum fuisse injustum, quia pater ille injustè minatus est eum privatâ auctoritate plectere. E contra si tantum minatus fuisset accusare apud Judicem, & ab hoc procurare ejus pœnam, fuisset justè incussum, & non irritâisset Matrimonium, communis cum *Avers.* q. 4. f. 4. Vide *Sperell.* decif. 6.

§. 8. Si Judex secundum allegata & probata 654.
justè, attamen re ipsa injustè, quia testes falsum
deposuerunt, metu gravi adigat aliquem, ut
aliquam ducat, *Sanch. l. 4. d. 14. n. 8.* putat Ma-
trimonium valere; sed oppositum est probabi-
lius, quia extortus est consensus metu re ipsa in-
justo, *Pont. Dian. Avers. suprà.*

§. 9. Sufficit metus mali gravis, sive sit abso- 655.
lutè, sive tantum respectivè grave, æquè enim
tollitur libertas consensus; malum autem abso-
lutè grave dicitur, quod plerique habent pro
gravi, seu valde molesto, uti sunt etiam infam-
ia, verberatio gravis, amissio majoris partis
bonorum, *Less. De just. l. 2. c. 17. n. 35.* Respe-
ctivè grave est, quod est grave solùm respectu
apprehensionis, aut conditionis personæ, nam
mulieribus & viris meticulosis valde gravia ac-
cidunt multa, quæ alii cordati contemnerent.
Et sufficere metum esse gravem respectivè ad ta-
lem personam, quamvis non censeretur gravis
respectivè ad aliam personam, tenet cum com-
muni *Sperell. decis. 75. à n. 69. & decis. 79. n. 6.*
& 42. Putantque *Gob. & Illf.* metum etiam im-
prudenter, si ob exoticam imaginationem sub-
jecti censeatur impedire plenam libertatem, ir-
ritare Matrimonium, sed in hoc probabiliter
contradicunt *Côn. & Kugler n. 97.* de tali enim
metu re ipsa vano non habetur in Jure ratio.
Metus autem exhæredationis vel amittendæ
dotis, in casu, quo dos necessaria est ad alimen-
ta, vel ad onera Matrimonii sustinenda, est me-
tus mali absolutè gravis, unde si alteruter metus
à parentibus injustè incutiatur ad extorquen-
dum consensum, Matrimonium sic initum, erit
irritum, *Krim. n. 499.* Quandonam autem me-
tus

tus exheredationis vel amittendæ dotis injustè incutiatur, dixi à n. 571.

656. §. 10. Ut metus dicatur cadere in constantem virum, debet esse, 1. de malo saltem respectivè gravi. 2. Debet prudenter timeri. 3. Metum incutiens debet posse exequi minas. 4. Etiam debet solere illas exequi. 5. Metum patiens debet non facilè posse occurrere malo illi, *Sanch. l. 4. d. 1. à n. 10. aliique communiter cum Sperell. decis. 79. n. 43. Et talem metum irritare Matrimonium etiam pro foro conscientia, videtur certum ex iis, quæ habet Kugler à n. 637.*

657. §. 11. Quamvis multi cum *Sanch. l. 4. d. 6. Avers. q. 4. f. 5. Mastr. n. 36. Sperell. decis. 75. n. 62. Kugler n. 671. probabiliter contradicant, tamen etiam probabile est, quòd metus reverentialis dirimat, secundum Reg. 4. ff. De regulis Juris, velle non creditur, qui obsequitur imperio Patris vel domini: talis enim metus reverentialis communiter censetur æquivalere metui gravi, *Pont. l. 4. c. 5. Tann. Less. Barbof. apud Gob. n. 249. In praxi tamen non est facilè dissolvendum Matrimonium, nisi metus gravis mali accesserit, quia standum est pro valore Matrimonii, ubi non constat esse irritum. Quòd si ad metum reverentialem accesserint minæ, communis sententia est cum Pignat. tom. 7. consult. 77. irritare. Quis autem metus dicatur reverentialis, & quando nam preces importunæ censeantur facere metum reverentialem, dixi l. 3. p. 2. n. 632. Quando nam censeantur facere blanditiæ, dixi ibidem n. 649. & tenendum est cum *Sanch. d. 7. Avers. supra & aliis communiter contra Pontium n. 17. & alios, solas preces & blanditiæ quamvis importunas non irritare Matrimonium. Videntur***

possunt *Sperell.* à n. 62. *Mastr.* n. 38. *Kugler* à num. 670. & à n. 679. ubi agit de importunis precibus & blanditiis.

§. 12. Jure civili, L. *Qui pupillum* ff. de adult. 658. L. *Filius à patre* §. *Si quis eo tempore*, ff. De lib. & posth. L. 1. & seqq. De interdict. Matr. inter pupill; & tut. &c. prohibetur, ne tutor, curator, aut horum filius ducat pupillam, quia præsumi posset coacta metu reverentia: sed hoc non tenet Jure canonico, quod hic attendi debet, dummodo reipsa abfuerit vis & metus; *Gutt. Menoch.* conf. 1082. n. 15. *Pignat.* tom. 6. conf. 100. n. 6.

§. 13. Si metu gravi cogaris ad unam è tribus filiabus *Caji*, relicta plena libertate eligendi, quam voles ex illis, *Abb. Felin. Inol. Jason & alii* cum *Azor* l. 1. c. 11. q. 11. putant valere Matrimonium, quia manet plena libertas quoad personam: sed probabilius contradicunt alii cum *Dian. Avers.* q. 4. f. 2. & *Busenb.* supra, quia non manet libertas ad substantiam, quod est Matrimonium ipsum de necessitate contrahendum.

§. 14. Si quis ex metu gravi ineat Matrimonium cum impedimento, vel impediante, uti cum voto castitatis, vel etiam cum dirimente, uti cum consanguinitate, si consentiat fictè, peccat venialiter ob mendacium; si autem verè consentiat, quantum est de se, probabile est nullo modo peccare, nam non videtur fieri irreverentia Sacramento, cujus pars nulla ponitur, ipse enim nec ponit ejus materiam, nec formam, neque hic & nunc vult esse ejus Minister: quòd autem inutiliter ineat contractum, quem scit esse & manere invalidum, eum excusat metus gravis, *Valent. Sanch.* l. 4. d. 16. & l. 7. d. 5. *Pont.* l. 4.

I. 4. c. 16. Perez d. 17, f. 12. n. 12. Dicast. Gob. n. 256. Kugler à n. 702. Et idem dicunt Henriq. Palac. Sanch. quamvis adderet juramentum. Nec obstat, quòd hæc propositio, *urgens metus gravis est causa iusta Sacramentorum administrationem simulandi*, uti retuli l. 6. p. 1. à n. 149. nam ibidem n. 162. satis explicavi, quomodo in hoc non fit simulatio formalis circa Sacramentum, sed ad summum materialis circa contractum.

661. §. 15. Metus non præsumitur, oùm sit aliquid facti, sed ab eo probandus est plenè & concludenter, qui se in eo fundat, uti ex Jure & AA. demonstrat Sperell. decis. 79. n. 37. 38. 46. Et conjecturæ quidem, ex quibus concluditur, debent esse propinquæ & immediatæ illi actui, qui geritur, Mascard. Sperell. n. 44.

662. §. 16. Signa, unde sumuntur conjecturæ, quòd intervenerit vis vel metus sunt, 1. pallor vultus & vox submissa, quâ sponsa aliquoties interrogata à Parocho, tandem consensum expressit. 2. Multa festinatio in contrahendo. 3. Antecedens animi aversio & repugnantia nubendi. 4. Protestationes antecedentes de non volendo talem maritum, si postea etiam concurrant aliunde præsumptiones. 5. Si nulli consanguinei illius, qui metum passus est, interverint. 6. Si quali clam & noctu initus sit contractus. 7. Si metum inferens voluerit celari Matrimonium. Potestque videri latè de his disserens Sperell. decis. 5. 72. 79. 94. ubi specialiter decisione 5. examinat, quando nam metus, vel ejus inferendi suspicio irritet Matrimonium. Præterea hic ubique Sperell. admittit regulam istam, quòd ea, quæ non probant singula, simul sumpta probare possint. De conjecturis illati metus

metus etiam aliqua habet *De Luca De Matr.*
disc. 6.

§. 17. Qui ex metu gravi consensit in Matrimo- 663.
nium, non potest habere usum Matrimo-
nii, & si impedire potest, aut sit periculum tur-
pis consensûs, nequidem permittere debet
tactus aut similia, re ipsa enim tale Matrimo-
nium est invalidum, ergo plûs eis non licet,
quàm omnino solutis.

§. 18. Quod gestum est per metum, si causa 664.
metus cesserit, conualefcit per subsequentem rati-
ficationem etiam tacitam tantùm, uti pluribus
declarat *Sperell. decis. 80.* Matrimonium tamen
ex metu initum secundùm communem cum
Sperell. decis. 25. n. 19. non validatur per copu-
lam similiter ex metu factam, aut ex errore, quòd
valeat Matrimonium, aut ex mera libidine, mul-
tò minùs, si fiat cum expresso animo non ma-
nendi in Matrimonio. E contra, si copula, aut
alius actus externus, v. g. osculum, postquam
cessavit causa metus fiat cum sincero affectu
conjugali, idest, animo se perpetuò habendi tan-
quam conjuges, cujus signum est, si habens co-
pulam putaverit se licitè agere, probabile est po-
ni consensum sufficientem, nam supponet & vo-
let se esse maritum, quod probabiliter sufficiet
ad validandum illud Matrimonium, quamvis
alii cum *Mastr. n. 40.* putent, copulam de se non
esse signum sufficiens interni consensûs, ideòque
requiri aliud signum ante vel in copulâ expressi-
vum consensûs maritalis, quod omnino tutius
est. Si tamen tales quietè simul vixerint per an-
num & dimidium, semper præsumitur ratum
esse Matrimonium, ita cum aliis *Gob. à n. 261.*
Schild. tr. 6. c. 7. §. 3. Unde saltem, ubi *Trid.* non
est

est receptum, per hoc convalidatur Matrimonium, quòd post nullitatem prioris Matrimonii tanto tempore cohabitârint, aut sponte copulam habuerint, quamvis levi metu extortam, non tamen, si gravi, *Sanch. l. 4. d. 18. & Schild. suprâ. Refert quidem Barbosa in Collectan. Bul- larum. V. Matrimonium. pag. 45. hanc declarationem Congreg. Trid. Matrimonium contractum à filia per metum à matre illatum, est invalidum, ciansi mulier metum passa per multos annos post mortem permanferit cum marito, & filios procreaverit: sed Lugo in Resp. mor. l. 3. dub. 16. n. 45. putat ideo esse, quia Congregario loquebatur de loco, ubi Tridentinum esset receptum, pro quo videbatur censere, quòd iterum requireretur assistentia Parochi & testium. Dixi, postquam cessavit causa metus, nam si causa metus adhuc duret, actus quantumlibet diu secutus præsumitur ex præcedenti metu gestus, nec purgat metum antecedentem, uti ex Jure & AA. probat *Sperell. decis. 25. n. 19. & decis. 80. à n. 7.**

665. §. 19. Si coactus ad contrahendum, etiam ad copulam cogatur metu mortis, *Nav. Silv. Hen- riq. Sanch. Côn. Pont. & alii* dicunt potius debere subire mortem, quàm habere copulam, quia si- cuti Matrimonium ex tali metu contractum est ex dispositione Ecclesiæ invalidum, ita invali- dum manebit, quamvis tali copulâ consumme- tur, peccat autem mortaliter, qui extra Matri- monium validum habet copulam, uti docent omnes. E contrâ *Palud. Sot. Gabr. Covarr. aliique cum Avers. q. 4. f. 6.* probabiliter dicunt, talem posse tum habere consensum validum, & ita ejusmodi copulam coactam reddere licitam, ac consequenter validare tale Matrimonium, du- runt

rum enim esset dicere per positivam dispositionem Ecclesie hominem constitui in casu, ut vel mori debeat, vel peccare mortaliter. Itaque dicunt hi AA. quod pro tali casu Ecclesia permittat, ut metum patiens cedat juri suo, & valide consentiat, si velit; dispositio enim illa facta est in favorem patientis vim, & quod in favorem aliquis conceditur; non est in ejus dispendium retorquendum, Reg. 6. Juris in 6. Hinc infert *Avers.* si quis etiam ab initio, quando cogitur ad contractum, haberet intentionem cedendi juri suo & valide contrahendi, ab initio valiturum Matrimonium, nam vis non potest cogere ad illam intentionem, sed liberè eam haberet, adeoque re ipsa liberè contraheret: quidquid fit de hoc:

§. 20. Si ad consensum metu extortum accesserit juramentum, certum est, quod non ideo cesset juramentum, certum est, quod non ideo firmetur contractus Matrimonii, uti pluribus probat *Sanch.* l. 4. d. 20. n. 12. Et quamvis juramentum possit aliquando contractui invalido, quem non firmat, addere obligationem religionis, uti constat ex dictis l. 3. p. 2. à n. 738. tenetque cum communi *Sanch.* n. 4. tamen juramentum tali coacto contractui Matrimonii adjectum non obligat, nec indiget relaxatione, quia per Cap. 2. De eo, qui duxit, ab initio non tantum tale Matrimonium, sed etiam adjectum juramentum annullatur, *Azor* l. 1. c. 11. q. 13. *Sanch.* à n. 14. *Avers.* q. 4. l. 6. *Sperell.* decis. 25. n. 20. *Magstr.* n. 39. *Kugler* à n. 644. contra *Abb. S. Anton.* *Silv. Rosell. Henriq. Cón.* Nec obstat, Cap. Inter cetera, 22. q. 4. nam ibi tantum dicitur, quod possit ducere eam, quam ita juravit ducere, non autem, quod teneatur. Et quod dictum est de juramento, quod accedit Matrimonio, idem dicit *Sanch.* d.

d. 21. n. 6. de juramento, quod accedit coactæ constitutioni procuratoris ad Matrimonium. Quid autem censendum sit de juramento, si adjiciatur sponsalibus metu extortis, dixi n. 108.

667. §. 21. Docent *Gob.* n. 267. & alii apud *Sperell.* decis. 79. n. 1. per unum testem de visu sufficienter probari adfuisse metum, imò, si fama accedat, per unum de auditu, nam famæ hîc multum tribui tenent AA. apud *Sperell.* decis. 5. n. 64. qui à n. 20. cum communi docet, per duos testes de libero consensu deponentes probari validitatem Matrimonii, qui testes ob Matrimonii favorem possunt etiam esse parentes & consanguinei, *Sanch.* l. 3. d. 4. à n. 5. Notantque *Jun. Abb. Bald.* aliique apud *Sperell.* magis credi duobus testibus de metu incusso, quàm mille de libero consensu deponentibus: & sententia communis est cum *Sperell.* à n. 74. hîc sufficere minorem metum, quàm in aliis contractibus, ideoque etiam sufficere leviores probationes metus, *Sanch.* l. 4. d. 6. n. 1.

668. §. 22. Illum, qui metum injustè incussit & sic inivit Matrimonium, non posse rescilire, docent præter citatos à *Busenb. Silv. Navarr. Henric.* & alii cum *Avers.* q. 4. f. 2. quia leges tantum favent injuriam passo, & quidem quòd alios contractus attinet, idem dixi l. 3. p. 2. n. 641. Sed etiam quoad Matrimonium posse alterum quoque suâ autoritate rescilire, docent alii cum *Sanch.* l. 4. d. 15. *Laym. Hurt. Perez, Pirh. Spor. Kugler* n. 653. quia Matrimonium est re ipsa nullum, & si teneretur illo irritò stare aut illud validare, esset in pœnam delicti, ad quam prærequiritur sententia Judicis.

An ordinatus sacris ex metu gravi validè contrahat Matrimonium, dixi n. 577.

Q. 91. An Matrimonium ex metu gravi injustè invalidum sit de Jure naturæ, an tantum de Jure positivo nullum. R. S. 1. Esse Jure naturæ nullum, saltem si metus ab altero contrahente sit incussus, docent Scot. S. Bonav. S. Anton. Ledesm. Mol. Barb. Om. d. 3. l. 13. n. 235. Sperell. decis. 6. n. 3. Pont. l. 4. c. 14. Meratius d. 7. l. 8. Tambur. in decal. l. 1. c. 2. §. 5. Krim. n. 434. Busenb. alique multi apud Sanch. l. 4. d. 14. n. 1. & videtur consentire S. Th. in suppl. q. 47. a. 3. in O. nam ait, quod perpetuitati repugnat, Matrimonium tollit, metus autem, qui cadit in constantem virum, perpetuitatem contractus tollit, quia potest repeti restitutio in integrum, & ideo hec coactio tollit Matrimonium. . . . quidam autem dicunt, quod si adsit consensus, quamvis coactus, interius est Matrimonium, quantum ad Deum, sed non quantum ad statum Ecclesiæ, quæ præsumit ibi non fuisse consensus anteriorem propter metum, sed hoc nihil est, quia Ecclesia non debet præsumere de aliquo peccatum, quousque probetur; peccavit autem, si dixit se consentire & non consensisse, unde Ecclesia præsumit eum consensisse, sed judicat consensum illum extortum non esse sufficientem ad faciendum Matrimonium: ubi cum dicatur, Ecclesia judicat, & non dicat, Ecclesia statuit, videtur censere hoc esse de Jure divino vel naturali; cum dicat, metum tollere, quia repugnat perpetuitati, videtur velle, quod tollat de Jure naturæ, quod si repugnet perpetuitati, hoc habet non ex Jure positivo, sed ex naturâ rei. Ratio autem est 1. quia in Jure nullus invenitur textus inducens invaliditatem; nam textus omnes loquuntur de Matrimonio antecedenter inito cum tali metu, de quo dicunt, non valere, uti refert Sanch. suprâ, Tom. VIII.

E e

fi au-

II.
O.
mor.
vidi
noix
LVIII